

Bemærkninger til lovforslaget.

I. Almindelige bemærkninger.

Loven om friskoler og private grundskoler m. v. (friskoleloven) er senest behandlet i folketinget i folketingsåret 1975-76, jfr. Folketingstidende 1975-76 spalte 5175, 7134, 10440 og 10480 samt tillæg A. spalte 3425 i tillæg B. spalte 1649 og tillæg C. spalte 583. Forslaget blev stadfæstet som lov nr. 327 af 10. juni 1976 om ændring af lov om friskoler og private realskoler m. v. Ændringerne er indarbejdet i loven i bekendtgørelse nr. 366 af 1. juli 1976 om lov om friskoler og private grundskoler m. v.

Loven var foranlediget af den nye folkeskolelov, lov nr. 313 af 26. juni 1975, der nødvendiggjorde en ændring af de da gældende regler om friskoler og private realskoler med hensyn til skolernes opbygning. Samtidig blev der i loven optaget bestemmelser, som var en følge af den i 1972 udvidede undervisningspligt, samt enkelte yderligere bestemmelser. Af disse skal særlig nævnes befordringsgodtgørelsesreglerne, der tilsigter at give elever i friskoler og private grundskoler stort set samme befordringsordning, som folkeskolens elever har.

I bemærkningerne til forslaget til lov om friskoler og private grundskoler udtaltes det, at der ud over de ændringer af gældende lov, som dette lovforslag indeholdt, ville være behov for yderligere ændringer bl. a. med hensyn til tilskudsbetingelserne, og at undervisningsministeren forventede at kunne fremsætte lovforslag herom i folketingsåret 1976-77.

Baggrunden for denne udtalelse var bl. a. en forventet redegørelse om de private skolers økonomi fra en arbejdsgruppe, der blev nedsat af undervisningsministeriet i juni 1972.

Motiveringen for denne arbejdsgruppes nedsættelse findes i tillægsbetænkning over statsregnskabet for 1969-70, hvori statsrevisorerne under hensyn til størrelsen af de statsmidler, der tilgår private skoleformer har udtalt, at man lægger vægt på effektiv udnyttelse af statsmidlerne, at revisionsberetningerne gennem årene har mange eksempler på svingninger i udnyttelseseffektiviteten, som ikke syntes begrundet i forskelle i skolerne, og at det er ønskeligt, at der foretages undersøgelser af udnyttelseseffektiviteten inden for alle statsunderstøttede skoleformer.

Arbejdsgruppen, hvis nedsættelse også var anbefalet af finansministeriet, fik bl. a. til opgave at tilrettelægge og gennemføre analyser af støttelovgivningens indflydelse på økonomien og normer og standarder for statsunderstøttede private skoler samt - for så vidt angår private skoler, der har en offentlig parallel - at foretage sammenligning med de tilsvarende offentlige skoler.

Arbejdsgruppens konklusioner og forslag vedrører dels lov om statsstøtte til visse private skoler (skolestøtteloven), jfr. lovbekendtgørelse nr. 12 af 5. januar 1971, dels de særlige love om tilskudsbetingelserne m. v., der gælder for de enkelte grupper af skoler, der omfattes af skolestøtteloven, herunder loven om friskoler og private grundskoler m. v.

På grundlag heraf foreslås forskellige ændringer i tilskudsbetingelserne og i andre bestemmelser med økonomisk sigte. Blandt disse skal særlig nævnes elevtalskravet som betingelse for tilskud og indsættelse af en lovbestemmelse, der giver ministeriet mulighed for at styre skolernes forbrug af lærerskematimer. Arbejdsgruppen har redegjort for, hvorledes dette forbrug kan styres, uden at skolerne mister den pædagogiske frihed. Efter arbejdsgruppens redegørelse vil der kunne opnås en bedre økonomi i skolerne ved at sætte ind på disse to punkter.

Herudover indeholder lovforslaget nye regler på flere andre områder, af hvilke navnlig skal fremhæves specialundervisningen, undervisning af elever under sygdom og i fritiden samt regler om en særlig elevstøtte. De eksisterende private realkursus får efter forslaget adgang til at fortsætte som private grundskolekursus.

Om det nærmere indhold af de foreslåede nye bestemmelser henvises til bemærkningerne til de enkelte paragraffer.

Lovforslaget er i september som udkast blevet udsendt til privatskoleforeningernes fælles organisation Frie Grundskolers Fællesråd (tidligere De Frie Folkeskolers Fællesråd), Kommunernes Landsforening, Københavns og Frederiksberg kommuner til udtalelse. Det er endvidere til orientering og eventuel udtalelse sendt til Landssammenlutningen af Kursusstuderende, Amtsrådsforeningen i Danmark, Danmarks Lærerforening og Landsforeningen Skole og Samfund.